

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1908. november 26.

249. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A kivándorlási üzlet.

A P. H. tegnap érkezett száma az alant érdekes cikket közli Hencz Károly minapi interpellációjáról. A cikket mivel saját információkkal is egyezik, szösz szerint adjuk:

Hencz Károly szombaton interpellációt intézett a belügyminiszterhez; megtorlást követelt a kivándorlás körül ferdforgó visszaélésekkel szemben. Néhány hozzá hasonló ifju honatyja, — akiknek szintén nem ártana, ha legalább okmányszerűen igazolható tudásra tennének szert tanulmányaik befejezésével, — persze nagyon fel volt háborodva, s zajosan helyeselt.

Rendben van. Láttunk mi már különb csudát is a tisztelt Házban, nincs tehát különös ok a meglepetésre.

Nem is foglalkozunk mi Hencz ur interpellációjának nevezett kiszólásaival, amint hogy azt országgyűlési tudósításunkban érdeméhez képest igen röviden már elintéztük, de azt látjuk, hogy holmi szenzációvá igyekeztek e jelentéktelen ügyet felfújni. Kénytelenek vagyunk ezért — mondhatjuk igazán őszinte sajnálattal, sőt némi undorodással — szétturni a kutyvalékokat, amit a közönség elé tálaltak.

A dolgok menetét és mibenállását nem értő, tehát laikus és kétségkívül jóhiszemű közönség részére két irányban lehetett Hencz ur beszédéből az úgynevezett szenzációt kikaparni.

Az egyik, hogy a belügyminiszter elnézte a kivándorlás körül felmerült visszaéléseket, nevezetesen: hogy a kivándorlásról szóló 1903. évi IV. tc. 7. szakasza ellenére jutalékot biztosít az Adria a Menetjegyirodának minden kivándorló után és hogy a fentebbi törvényi intenciói ellenére is az Adria az északnémeti hajósársaságok érdekeit szolgálja.

A másik szenzációnak azt tartják, hogy Hencz urnak sikerült ebbe az ügybe belekeverni Láczy Leó főrendiházi tag nevét is, a kinek pedig — hogy éppen csak nyomban megjegyezzünk valamit — annyi köze van az egészhez, mint tisztem gróf Zichy Nándornak ahhoz, hogy a Magyar Általános hitelbank egyik másik vállalatán, mondjuk pl. a Brassói cellulose gyár részvényein egy csomó német elvesztette zugbankárjainak jóvoltából a pénzt.

Határozottan ki kell itt jelenteni, hogy eszünk ágában sincs holmi védőiratot írni, de most, amikor egyre erőteljesebben nyilvánul meg az a tendencia, hogy minden vállalkozási szellemet már gyökerében megfojtsanak, lehetetlen szó nélkül hagynunk a közvélemény oly durva félrevezetését, mint azt a Hencz-féle interpelláció kapcsán láttuk. Különben a belügyminiszter majd megvédi magát. A kivándorlásnál érdekelt vállalatokat már ugyanis annyira megnyomorította, hogy vidám bosszúsággal ütheti agyon a reá eső támadást.

Néhány konkrét adatot azonban el kell mondanunk. Nem minden irányban tökéletesek ugyan, — tudatosan nem akarván egyelőre az érdekeltekkel e tárgyban értekezni — de mégis jellemzők, hogy mily felületes dolgokkal lehet a t. Házat felültetni.

A kivándorlók után fizetett jutalékokra vonatkozólag nagyon egyszerű a helyzet. Nincs a világon tengerhajózási társaság, mely közvetlenül vesződne a kivándorlóval. A társaság, vagy amint most is van, az összes hajózási társaságok megállapítják a jegy árát, s azt közhírré teszik. A kivándorló — Németországban, Olaszországban, Angliában, vagy Magyarországon megveszi a közhírré tett áron a jegyet, felül a vasutra, elutazik a kikötőbe, ott előmutatja a jegyét, mire szó nélkül viszik Amerikába. Közben legföllebb néhány jó tanácsot vagy irányítást kap, de se ezért, se más címen egy fillért sem fizet.

Már most hogy áll a dolog? A hajóstársaságok szerződnek valamely szállítási vagy egyéb alkalmas vállalkozóval, hogy az lássa el a kivándorlás irányítását s jegyekkel való elállítását. Ezért a jegyek árából — s ez szintén nemzetközi egyezmény alapján megállapított egyforma összeg — 18 koronát fizet felnőttek és 9 koronát gyerekek után. A hajóstársaságoknak éppen olyan szükségük van erre, mint pl. a nagy vasutaknak is arra, hogy minden egyes jegy vagy — Hencz ur terminológiája szerint, — minden utas után fejenként néhány százalékos engedményt adjanak a menetjegyirodáknak.

Hát ez lehet jó üzlet is, meg rossz is. Jó, ha sok a kivándorló; rossz, ha kevés. Nálunk mindenesetre kockázatosabb ez az üzlet, mint bárhol külföldön, ahol öles hirdetések festik a kivándorlás előnyeit s azt hogy hol lehet jegyet kapni. Nálunk pedig sehol, semmiféle formában még csak jegyeladó táblát se lehet kiakasztani, sőt a lapokat megbüntették mert egy hirdetésben ez állott, hogy: „Hat hat nap alatt Amerikába, közelebbi felvilágosítás kapható X-ben.”

Hogy ilyen körülmények között miként beszélhetett Hencz ur a kivándorlásra való csábításról az Adriával vagy a menetjegyirodával kapcsolatban: azt végezze el saját lelkiismeretével. Hanem hát ez nem is nagyon fontos. Közkeletű frázis nálunk s Hencz ur nálunk felkapta. Nem első s amennyire honatyáink alaposságát ismerjük, valószínűleg nem az utolsó.

Lényegbe vágóbb lenne az északnémet társaságokkal való megegyezésre vonatkozó állítása. És alapjában véve itt tűnik ki Hencz ur abszolút tájékozatlansága, amit már teljes elfogultságnak is nevezhetünk. Mindenki tudja már aki sulyt vet arra, hogy állításai megállják a komoly kritikát, hogy a német kormány a leg-

erőteljesebben interveniált a magyar kormány-nál e ez viszont a Cunardnál, hogy a Fiumében rekedt kivándorlók német kikötőkből szállíttassanak Amerikába.

Ezeknek az utasoknak már eredetileg is Fiume felé volt menetjegyük s ha nem tértek el a hajón, költségmentesen utazhatnak német kikötőkbe s kapnak ott jegyet német hajóra. Az ilyen utasok után természetesen már nem a Cunard, hanem az illető német hajósvállalat adta a jegyek után nemzetközileg megállapított jutalékot.

Már most hogy ezek, vagy általában az összes jutalékok felosztására milyen megállapodásra lépnek az üzlet kockázatát is viselő vállalatok, az se ránk, se senkire nem tartozik, mert — a kivándorlás nagy elvi kérdését, valamint a kivándorlók anyagi érdekeit egyáltalán nem érinti.

Ami pedig ezek után Láczy Leó személyének a kivándorlás ügyébe való keverését illeti, hát a célzatos rosszakarat ebben annyira nyilvánvaló, hogy Hencz urnak igazán ajánlatos volt immunitásába burkolóznia. Valóban, Láczy Leó éppen arra gondolhatott legkevésbé, hogy széleskörű tevékenységének ezen a pontján érheti támadás. Ismételjük, az Adriának s még inkább a Kereskedelmi banknak s révükön Láczy Leónak, mint vezető férfiaknak, oly elenyésző s mindössze annyi érdekük fűződik a kivándorláshoz, mint hatalmas üzletágazataik valamelyik alcsoportjának prosperitásához.

Szóval az üzleti haszon, akármekkora legyen is a kivándorlás, kétségkívül oly jelentéktelen tényező Láczy szempontjából, hogy száz és száz millióval dolgozva, valószínűleg évek óta még csak ügyet se vetett rá.

A dolognak ez a része különben sem érdekel senkit, de az már minket is, az országot is érdekelheti, ha közgazdasági életünkben egy valóban jelentős vezéremberét nagyszabású vállalkozások iránt elkedvetlenítik. Hiszen elég talán, ha egy-két jellemző esetet mondunk el, még pedig szorosán a tárgynál maradva.

Mikor Lederer Sándor, az Adria egyik alapítója, meghalt, a hagyatékában maradt részvényeket a Wiener Bankverein akarta megszerezni, ami egyértelmű lett volna azzal, hogy osztrák fenhatóság alá kerül egyetlen számbavehető magyar hajóstársaságunk. Dacára annak, hogy kockázatos volt abban az időben ez a vállalkozás, Láczy Leó mégis megszerezte a részvényeket s így továbbra is a magyar érdekek szolgálatában tudta megtartani az Adriát. Még érdekesebb és figyelemreméltóbb a kivándorlási vonal létrehozása.

A kivándorlási törvényt nem bírta a kormány végrehajtani, mert nem volt hajóstársaság, mely Fiuméből akart volna Amerikába járatokat indítani. Ekkor már arról volt szó, hogy szubvenciót adnak valamely társaságnak, sőt az Adriának 3—400.000 K biztosított, ha a vonalat beállítja. Ekkor Láczy hónapokig

tartó veszélyes tárgyalások után rábirta a Cunard angol társaságot, hogy ellássa e járatokat.

És így megteremtette szubvenció és minden állami támogatás nélkül évi 26 járatral a magyar-amerikai vonalat. Olyan jellemző vonások ezek Lánzy működéséből — egyébirányu munkásságáról nem is szólván — amelyek feleslegessé tesznek minden szószaporitást, de egyúttal indokolják is, amiért mi a dolgok tárgyilagos ismeretében, teljes nyomatékkal foglalkunk állást a parlamentben és a sajtóban elharapódzó, de a megtorlás elől rendszerint óvatosan kitérő inzultusok ellen.

UJDONSÁGOK.

— **Kitüntetés.** Krajac Lászlót, a Magyar-horvát hajóstársaság alelnökét, ki egyszersmind zenggi görög konzulátusi ügynök György görög király a görög megváltórend tisztjei kezeztével tüntette ki.

— **Dalmáciai hajók ellenőrzése.** Néhány nap óta a kikötőnkől induló Magyar-horvát hajókat a hadügyminiszter megbízása tolytán egy katonai és vámtisztviselőkből álló vegyes bizottság vizsgálja mindenkor át, hogy meggyőződjen arról, hogy nincs-e a hajón fegyver vagy egyéb tiltott hadiszerszám. A bizottság rendszeresen csak a hajópapírok átnézésére szorítkozik.

— **A zátonyra jutott Lloyd gőzösök.** A Sebenico közelében zátonyra került „Tebe” gőzös tegnap a tenger nagy dagálya és két horgony munkába vétele által saját gépezetével lecsúszott a zátonyról. Jelenleg a sebenicói kikötőben van, ahol az árukat rakják ki. A buvárok megállapították, hogy a gőzösnek nem esett baja a fenékén. Holnap reggel a hajó tovább folytatja útját.

A Kórfu melletti butrintói öbölben zátonyra jutott „Sultán” gőzös kiszabadítása nehezen megy. Az osztrák Lloyd „Tirolo” gőzöse a dagály ideje alatt kísérletet tett, hogy vastag kötelekkel levonja a gőzöst a zátonyról, de miután a gőzös mélyen bent van a zátonyban a karvastagságú kötelek elszakadtak. A „Tirolo” ennél fogva tovább utazott és a társaság „Bregenz” nevű gőzöst küldte ki új és erősebb kötelekkel a „Sultán” megmentésére.

A Lussinpiccolo közelében zátonyra jutott „Epiro” gőzös megmentése körül munkálkodó „Belrorie” gőzös folytatja a betóduló víz kiszivattyuzását. Ennek befejezése után hozzáfognak a további mentési munkálatokhoz.

— **Egy uri leány öngyilkossági kísérlete.** A Corsia Deák egyik házában tegnap egy B. Edmea nevű 18 éves uri leány szülei lakásában revolverrel akart véget vetni életének. Szerencsére a golyó félre ment és a leány sértetlen maradt. A végzetes elhatározása az adott okot a leánynak, hogy jegyese tegnap levelet írt neki, melynek hangjából azt következtette, hogy az fel akarja bontani az eljegyzést.

— **Viszik a magyar bakákat.** A Kaposvárott megjelenő „Somogyi Hírlap” ma érkezett száma írja:

A már lerendelt katonáinkhoz, a 44-es gyalogezred mozgósított zászlóaljához most a 69-ik gyalogezred itt állomásozó egész legénységét lerendelték a legveszedelmesebb helyre Cattaróba.

Szombaton késő este érkezett távirati parancs, melyben az egész itt állomásozó 69-ik gyalogezredbeli állománynak teljes felszereléssel Pécsre való bevonulását rendelték el.

A 69-esek csütörtökön indulnak Pécsre, ahonnan az eddigiek szerint a 3. zászlóaljnak 1905. 1906. 1907. és 1908. évi sorozási évekből való legénységét, tehát az alig 8 hetes ujoncokat is viszik Cattaróba.

Csütörtökig hát itt lesznek még a 69-esek azután elmennek a biztos bizonytalanságba.

— **A kikötőből.** November 25-én. Érkezett: „Capraia” olasz gőzös Cataniából 430 tonna kénnel és 300 láda narancscsal.

Indult: „Columbia” osztrák gőzös New-Orléansba 2000 tonna magnésittel és 300 tonna babbal, „Moravitz” magyar gőzös Konstantinápolyba üresen.

— **Abbazia vendégei.** A szomszédos Abbaziába f. é. szeptember elsejétől e hó 18-áig 6361 fürdővendég érkezett. A jelenleg ott üdülők száma 1189-et tesz ki.

— **Egy gyermek balesete.** A helybeli mentőállomásra tegnap egy Rubincich Ferenc nevű 5 éves gyermeket hoztak be hajón a Lovrana melletti Moschenizzéből. A gyermek otthon egy szikláról leesett és fején súlyosan sebesült meg. A kórházba szállították.

— **A Gyorsiróköri új tisztikara.** Az egy esztendővel ezelőtt megalakult Fiumei Gyorsiróköri tegnap este tartotta meg első évi rendes közgyűlését, melyen a tárgysorozat pontjai között az új tisztikar megválasztása is szerepelt. A kör új vezetősége a következőképpen alakult meg: Elnök: Dénes Adolf, alelnökök: Kertay Kató kisasszony és Jordán Aladár, titkárok: Kovács Tódor és Hajnal Emil, pénztárnok Barta Pál, könyvtáros: Popper Lajos. Igazgatók: Hoffmann Olga, Lux Géza, Klein Armin, Stolzer Clementina, Palzmann Róbert és Barta Kálmán lettek.

— **Szerelmi dráma a római poliklinikán.** Igazi olasz szerelmi dráma játszódott le tegnap a római poliklinikán. Carbut harmíveshat éves nős írrok a házassága előtt lecsábított egy Pancelinni Anna nevű tizenhat esztendő modistaleányt. A férfi a múlt héten megbetegedett és bekerült a poliklinikára. Ott tegnap este meglátogatta őt a szerelme, akihez hűtlen lett és az elhagyott leánytól vállon szurta a férfit, aki kiragadta a tört a sebéből és többször a támadójába döfte. A férfi állapota nem veszedelmes, de a leány halálán van.

— **Új hajójárat Egyiptomba.** Az osztrák Lloyd hajóstársaság új hajójáratot léptet életbe Egyiptomba. Az új járat Trieszt, Fiume, Gravosa, Brindisi, Alexandria és Port Said kikötőit fogja érinteni.

— **Árvizveszedelem az olasz államvasutakon.** A Máv. igazgatósága jelenti: Árviz miatt az olasz államvasutak messzinai, kataniai, szirakuzai vonalának st.-theresei, pirivai, acirealisi vonalrészén a forgalom bizonytalan időre, a guone—szirakuzai vonalon pedig körülbelül 3 napra be lett szüntetve. Atszállítás ki van zárva. A Messzina, St-Theresa, Pirisa, Acireali, Catania közötti vonalrészén a forgalom továbbra is fentartatik.

— **Két kocsi közé szorult.** A Riva Salvatore tegnapelőtt este 10 óra tájban súlyos baleset történt. Podolinich János laibachi illetőségű 54 éves kocsi, ki a Padonani cégnél van alkalmazva munkája közben egy arra száguldó kocsinak tengelye teljes erővel a saját kocsijához szorította. A szerencsétlen ember mellén súlyosan megsebesült s egy jobboldali bordája eltört. Néhány munkás nyújtotta neki az első segélyt, amíg megérkeztek a mentők, kik beszállították a kórházba.

— **Tömeges letartóztatás.** A rendőrség alkalmazottjai tegnap 15 munkanélküli és 3 csavargó egyént bekisértek a rendőrségre. Letartóztattak ezenkívül 6 egyént tiltott visszatérés miatt.

— **Adatok a tenger mélységeiről.** A „Plane” nevű német tengerészhajó nemrégiben a Csendes-óceán méréseket eszközölt és a keleti hosszúság 154 fok és a déli szélesség 7 fok között 8045 méter mélynek találta a tengert. Ugyanez a hajó 1906-ban is hosszabb időn át méréseket eszközölt a tengereken. Akkoriban a hajón tartózkodott több tudós és orvos is, akik szintén résztvettek az expedícióban. A most talált 8045 méternyi mélység a Salamon-szigetektől délre fekvő korall-tengerben van. Itt eddigelé a 4—5 ezer méternyi mélységet tartották legnagyobbknak. Az új eredmény főleg azért fontos, mert eddigelé ezen a vidéken csak rosszul és felületesen végeztek méréseket. De azért nem ez a legnagyobb tenger mélység, amelyet eddigelé ismerünk. A legnagyobb mélység 9636 méter, szintén a Csendes-óceánban található a Tonga-szigetekenél. Ilyen óriási mélységek oly módon keletkeztek, hogy ezeken a helyeken a tenger bizonyos okból kifolyólag valamikor lesüllyedt, mire ugynevezett tengerárok képződtek. Érdekes, hogy az óriási víznyomás dacára ezekben a mélységekben is élnek állatok, még pedig többnyire igen kicsinyek.

— **A magyar cukorkivitel veszedelme.** Lahorében, a brit Indiában a ben-szülöttek sajtója erősen izgatja az izlam világot, hogy a Törökország iránt érzett szimpátia kifejezésül, bojkottálják az osztrák és magyar kereskedelmi és ipar-áruikket. Felhívja a bombayi, calcuttai és karachi kereskedőket, hogy csatlakozzanak a bojkott-mozgalomhoz. Ennek a hiradásnak nagy jelentősége van, mert

Magyarországnak brit Indiában nagy piaca van, különösen sok kristálycukrot, a nyers cukornak első finomítványát szállítják magyar cukorgyárak brit Indiába. A múlt évben 308,535 métermázsza cukor, 8.403,410 korona értékben került ki Magyarországból brit Indiába, s egyéb cikkekkel is egymillió koronát meghalad a kivitel, úgy, hogy az 1907-ik évi összes kivitel 9,373,802 millió koronát tett ki. Az ideai cukorkivitel pedig még meg is haladja a múlt évit. Olyan piacnak bojkottálása tehát, amely ennyi értékű magyar áruikket fogyaszt, nem lehet közömbös. Most annál érzékenyebben sujtathja a kereskedelmet és az ipart, mert hiszen a keleti államokba irányuló kivitelünk is megsínyli a politikai helyzet folytán keletkezett ottani bojkott mozgalmat.

— **A vasuti fuvardíjak fölemelése.** A kereskedelemügyi kormány, úgy látszik, a M. Á. V.-ot úgy akarja forgalmképessé tenni, hogy fölemeli a fuvardíjakat. Pedig, ha jól tudjuk, a sok vasuti botrányt nem tarifafölemeléssel, hanem okos és céltudatos forgalmi politikával lehet megszüntetni. Amíg a kormány a kartelek díjtételeit akarja felszöfolni, nem szöunk semmit, mert azt csak helyeseini lehet, de ha az szándéka, hogy az egész vonalon fölemeli a fuvardíjakat, akkor már óvást kell emelnünk, mert ez már a szállító közönség rovására megy. Pedig ha igazak az egybehangzó hírek, a kormány erről ábrándozik. Hir szerint tervbe van véve, hogy az összes magyar és osztrák vasutakon 1909. február 1-től kezdve emelyék a legcsekélyebb fuvardíjakat, melyek vasuti küldemények után beszédésre kerülnek. A legcsekélyebb fuvardíj, mely évtizedek óta valamely vasuti gyors- vagy teheráruküldemény után beszédésbe kerül, minden osztrák és boszniai vasutra nézve 40 fillért, minden magyar vasutra nézve pedig 42 fillért tesz; gyorsvonalattal szállított küldeményeknél a legcsekélyebb fuvardíj az osztrák vasutakon 60, a magyar vasutakon pedig 64 fillér. Jövö évi február 1-től kezdve volnának a legcsekélyebb fuvardíj-illetékek az osztrák és bosznia-hercegovinai vasutak: közönséges gyorsáru után 80, mérsékelt és különösen mérsékelt gyorsáru után 60, gyorsvonalattal továbbított gyorsáru után 120, teheráru után 60 fillér. A magyar vasutakon ezen legcsekélyebb fuvardíjakhoz még a törvényesen megállapított szállítási adó is hozzászámítandó úgy, hogy a legcsekélyebb illeték a magyarországi vasutakon volna: 86 64, és 63 fillér. A vasutak e tekintélyes fuvaremelést azal indokolják, hogy az utóbbi években a vasutak önköltségei lényegesen megrágtáltak s így a nagy kezelési költségekkel járó darab-áruforgalom még önköltségeit sem fedezi.

Távirat ◀▶ Telefon.

Konstantinápolyi nagykövetünk visszahívása.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 25. Pallavicini konstantinápolyi osztrák-magyar nagy követ a közös külügyminiszterium intézkedése folytán elhagyta Konstantinápolyt. E nagyjelentőségű lépést valószínűleg az osztrák-magyar hadiflótának a török kikötőben való megjelenése követi, hogy a török bojkottnak, ha kell, erővel vége vetessék.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, nov. 25. A képviselőház mai ülésében Justh Gyula elnökölt.

A bejelentések után áttértek a költségvetésre vonatkozó tegnap benyújtott sürgösségi indítvány tárgyalására.

Miután az indítványhoz senki sem jelentkezik szólásra, azt vita nélkül elfogadják, úgy hogy holnaptól kezdve már nyolc órás ülésekben fogja a Ház a költségvetést tárgyalni.

Ezután folytatják a költségvetés tárgyalását.

Lukácsiu László bizalmatlan ezen kormány iránt, mivel igen sok akadályt gördít a megértés politikája elé. Hivatkozik arra, a magyar törvények is elismerik román létét hazánkban.

Elnök a szónokot a közjogban nem tező kifejezései miatt rendreutasítja.

Lukácsiu beszédét folytatva azt mondta, hogy nem sovíniszta magyar politikát kell követni, ez ellen az oláhok teljes erővel sikra szállnak s ha kell martirokká is lesznek. Az erőszakos magyarosítással a kormány kompromittálja magát a külföld előtt.

Az elnök újból rendre utasítja a szónokot, aki végül a pluralitás ellen beszél.

Szerb kémfogdosás.

ZIMONY, nov. 24. A szerb hatóságok legújabb sportja a kémfogdosás. Már több embert minden ok nélkül mint kémeket fogtak el, akiknek sorsa nagyon szomorú lett. Tegnap Sabáczon elfogták, mint állítólag kémeket Simon Mihály szrebernicai illetőségű lakost. A csendőrök Obrenovácra kísérték és az országuton lelőtték. A csendőrök most azt állítják, hogy Simon meg akart szökni.

Van más fölháborító eset is. Egy Sonnenberg János nevű fiatalember aki most végezte a el a zimonyi kereskedelmi iskolát Szendrőre (Szemendria) került gyakornoknak a Dreyfus nagyterménykereskedő céghez. A fiatalember esténként sokáig regényeket olvasott szobájába és ez elegendő ok volt arra a gyanura, hogy éjjelenként kémjelentést fogalmaz. Sonnenberget elfogták és a szendrői rendőrségre kísérték, ahol bár önöke közbenjárt és ártatlanságát bizonyítgatta, teljesen levetkőztették, még a kalapja bélést is kifejtették és miután semmi gyanús dolgot sem találtak, három napig teljesen butorozatlan szobában tartották.

Mielőtt elbocsátották, a prefektus maga elé hívta a megsanyargatott ifjút, gyalázóan gyilatkozott előtte Ausztria-Magyarországról és megjegyezte, hogy a szerbek valamennyi sváb katonát a kard élére hánynak. Ezután hazatoncolták Zimonyba.

Szerbia hadi készülődései.

BELGRAD, nov. 25. Az összes szerb katonai orvosokat sürgősen behívták. Tanfolyamot nyitottak számukra a hadi ismeretek elsajátítására.

Montenegrói fegyverkezés.

BÉCS, nov. 24. A „Corr. Herzog“-nak jelentik Cattaróból, hogy az odaérkezett montenegrói lapok nyíltan megírják, hogy Montenegro fegyverkezik és azt is közlik, hogy Nikita fejedelem személyesen intézte az ágyuk felállítását a határon s épp emiatt hült meg és kénytelen most az ágyat őrizni.

Elkobozott montenegrói posta?

BERLIN, nov. 24. Rómából jelentik a Tageblattnak, hogy Cetinijéből odaérkezett távirat szerint a montenegrói külügyminisztérium 15 nap óta nem kapta meg a római postát, sem az Olaszországon át irányított leveleket, a miből a montenegróiak azt következtetik, hogy Montenegro postáját az osztrák hajóstársaságok elkobozták.

Bosnyák katolikusok hódolata.

BÉCS, nov. 25. A bosznia-hercegovinai katolikusok hódoló küldöttsége Stadler szerajevoi püspök vezetése alatt tegnap este Bécsbe érkezett. A pályaudvaron Neumayer alpolgármester fogadta ünnepélyesen a vendégeket. A küldöttség ma jelenik meg a király előtt.

Összeomlott béralpota.

TUNISZ, nov. 25. Egy itt épülőfélben levő béralpota beomlott és maga alá temette a rajta dolgozó munkásokat. Négy munkás súlyos halál s többen súlyosan megsebesültek.

A Nobel díjak odaitélése.

STOKHOLM, nov. 24. Az ideai Nobeldíjakat a következőknek ítélték oda: Az orvostudományi díjat Mecsnikov tanár párisi bakteriológus és Ehrlich tanár titkos egészségügyi tanácsos a frankfurti szérumkutató intézet igazgatója közt osztották meg. A díj teljes összege 153000 márka. A fizikai díjat Plank Miksa berlini egyetemi tanár, titkos tanácsos kapta meg, az irodalmi díjat Swinburn angol költőnek s a vegytani díjat Ruthers-hnak ítélték oda.

A kisjenői rablógyilkosság.

ARAD, nov. 25. A kisjenői rablógyilkosság követésével egy csendőrt gyanúsítanak. Az egész környék csendőrsége lázasan kutat a tettes után.

A dorozsmai iskola nem dült össze.

BUDAPEST nov. 25. A képviselőház folyosóján ma Apponyi közoktatásügyi miniszter a dorozsmai iskola összedüléséről szóló híreket azzal cáfolta meg, hogy felmutatta a csongvádi tanfelügyelőnek hivatalos táviratát, mely szerint az iskola nem dőlt össze, hanem pusztán egy első emeleti tanterem vakolata esett le, miáltal két leány könnyű horzsolásokat szenvedett. Sebesültekről és halottakról szó nincs. Az iskolát a közoktatásügyi miniszter mindazonáltal bezáratta.

Sikkasztó postamesternő.

APÁTFALVA, nov. 25. Réthy Eugenia apátfalvai postamesternő számos sikkasztás és szabálytalanság elkövetése után megszökött. A postamesternőt országosan köröztetik.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Új magyar hentes-üzlet!

Tisztelettel van szerencsém a t. fogyasztó közönség tudására hozni, hogy Vicolo della Germania I. sz. alatt, a kászárnya átellenében

hentesáru-üzletet

nyitottam, hol az összes szaknába vágó cikkeket naponta frissen, a legkitünőbb minőségben és legolcsóbb árban árusítom.

Cikkeimnek feltétlen tisztaságáról, valamint a legjobb kiszolgálásról előre is biztosítva a n. é. közönséget, kérem nagyrabecstült pártfogását.

Mély tisztelettel
Szathmáry György
hentes m.

Ellátást keresek

havi 80—90 koronáért Fiumében polgári családnál. Cimem Fürst András Tiszolcz Gömör m.

Karácsonyi és újévi ajándékok

a legjutányosabb áron kaphatók

Korniczai G. üveg- és porcellánkereskedésében Fiume Via Governo 22.

Globus Hirlapügynökség.

Újság-elárusítás rögtön a vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca
(az Europa szálló közelében).

Fleischhacker C.

tejcsarnoka

és kávémérese a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

tej, tejföl, túró és vaj
mindenkor frissen.

Tiszta akácméz.

nagyban és kicsinyben. TELFEON 534.

Naponta friss bécsi kolbász.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

Letétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Fontos ujtás!!

Számos család régi óhaja teljesül és a nagyérdemű fogyasztó közönség kényelmét szolgálja

Carlo Frisch

szállító cég

(Via Alessandrina, Jelcich ház)

új vállalata, mely a világhírű

Kőbányai Polgári Serfőző r. t.

palacksőreit mindenkinek lakásába költségmentesen szállítja.

Arusítja:

a világos márciusi sört,
a kőbányai barátsört és
a serfőzdeinek különleges, a legkiválóbb orvosi tanároktól ajánlott gyártmányát a

„Szent István“ védjegyű Dupla maláta sört.

Rendelések, 12 palackot meghaladó mennyiségben, a nap bármely szakában, gyorsan és gondosan teljesíttetnek.

Díjmentes házhöz szállítás!

Kicsinybeni eladás a Via Alessandrina-i raktárhelyiségben.

Naponta frissen töltött palacksörök.

Fontos ujtás!

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizetek, toalettcikkek és szépítőszerek stb. stb.

Élő virágcsokrot,

koszorút, virágdiszítést bármely alkalomra izlésesen s olcsón készít Kovács Teréz virágkereskedése Fiume, Corsia Deák 30 (az Ossoinak-ház kapubejárójában).

Cserepes növényben nagy választék.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

A serfőzde specialitása: Szent István védjegyű Dupla maláta sör.

A serfőzde specialitása: Szent István védjegyű Dupla maláta sör.

VELENCE

Hôtel Royal Danieli. Elsőrangú ház a Riva Schiavonin. Teljesen újjáalakítva, új fürdő- és toalett-helyiségekkel s remek csarnokkal. Vasúti jegyelárusító és podgyászszállító iroda a házban.

Grand Hôtel. A Canal Grande legszebb részében, nagy terrasszal, 250 szobával, 30 teremmel, toalett- s fürdő-helyiségekkel. A régi velencei paloták pazar fényével egyesíti a legmodernebb kényelmet. Kifünő francia konyha.

Hôtel Regina (Rome et Suisse). Gyönyörű fekvéssel, terrasszal, téli kerttel, olvasó és dohányzó termekkel, a melyek mind a Canal Grandera tekintenek. — Felhuzó. — Villanyvilágítás s gőzfűtés minden szobán. Teljesen újjáalakítva. — Mérsékelt árak. —

Viktoria szálló. Központi fekvéssel, 2 percre a Szt. Márk tértől. 200 szoba. — Olvasó s dohányzó termek. — Felhuzó. — Gőzfűtés s villanyvilágítás. — Elsőrendű étterem. — Igen mérsékelt árak. — Omnibus az állomásnál.

Beurivage szálló és penzió. A Riva Schiavoni a Doge palota mellett. Teljesen újonnan felszerelve és hosszú tartózkodásokra minden kényelemmel ellátva. — Mérsékelt árak. —

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Telefon száma 19.

Raktárak: Via delle Pile 4 és Scoglietto 2. sz.

ajánlják dusan felszerelt raktárukat hazai gyártmányu

Excelsior zománcedényekben**Berndorfi Krupp-féle nickel-edényekben**

és mindenféle konyha- és háztartási cikkekben.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

V. évfolyam!

„A Tengerpart” ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

➔ „A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár. ➔

Kiadóhivatal: Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

V. évfolyam!

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.

Vendéglő a Bárányhoz

FIUME, Via Germania 2 sz. (volt Sport vendéglő).

A magyarságnak legkedveltebb és az átutazóknak találkozó helye. Kifünő magyar konyha, Elsőrendű borok, Kőbányai polgári sör. Pontos kiszolgálás.

Havi előfizetés ebéd és vacsorára 48 és 54 korona.

Tulajdonos Hönsch Pál vendéglős.

TIROLESE VENDÉGLŐ

Fiume, Corso az Adamich térrel szemben.

Kifünő ételek és italok a nap minden szakában. Remek halak

Az idegenek találkozó helye.

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrassy, — Telefon 121 sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda a villamos vasut mentén. Villamos világítás, lift, fürdőszobák stb. stb.

Table D' Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

Grande kávéház

Fiume, Piazza Andrásy (a Corso végén.)

Elsőrendű kávéház.

Europa kávéház

— Fiume, Adamich-tér és Corso sarkán —
Magyar lapok! — Modern kényelem!

Hotel Meublé Sciana

VELENCE,

Riva degli Schiavoni

a hozzátartozó Bavaria étteremmel. A vaporettok megállóhelye. Gyönyörű kintassal. Tiszta kényelmes szobák. Olcsó árak. Családok számára külön megállapítások.

Tulajdonos
Inganni E.

Kerjen bérmentve árlapots mintákat a vadászatra, erdőbe és turisztikára legalkalmasabb stájer

férfi- női lodenszövetből

és valamennyi, férfi- és fiuruhához, felöltőhöz és ulsterhoz való divatszövetből a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig a tisztességesnek elismert

OBLACK VINCENZ

első és legnagyobb lóden-kiviteli, udvari szállító cégtől

GRÁ CZ MUR GASSE 9/K.

Első fiumei magyar kárpitos és diszító

Fiume, via Serpentina 20.

Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű kárpitos, diszító és angol bőrmunkát jutányos árban.

Szives pártfogást kér **Garami József.**

a budapesti Steinschneider udv. szállító cég volt munkavezetője.

A mosás akár a táncz, Fáradságba nem kerül, **Schicht szappan** ha használz, Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana csodálatos, **hathatós** tisztítóerejét saját szerű előállításának és a legjobb nyersanyagok leggondosabb kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana kiméli a kezeket és a fehérneműt! Megtakarít fáradságot és veszélyeséget kiméli ennél fogva az egészséget! Megtakarít pénzt, időt és munkát!
• Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrassy I. sz.

az általánosan elismert legolcsóbb bevásárlási forrás férfi és- női divatcikkek és rövidáruban.